

Prima instanță: Judecătoria Edineț, judecător - A. Rusu

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători - A. Gheorghieș, A. Toderaș, A. Albu

DECIZIE

12 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător – Tatiana Vieru,

Judecători –

Nicolae Craiu, Oleg Sternioală,

Luiza Gafton, Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de către Crijicovschi Veaceslav, prin intermediul avocatului Iosif Mardari, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Crijicovschi Veaceslav, prin intermediul avocatului Iosif Mardari, și menținută hotărârea Judecătoria Edineț din 15 iulie 2016 de admitere a acțiunii, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM „INCASO” SRL către Crijicovschi Veaceslav privind încasarea datoriei,

c o n s t a t ă:

La 09 februarie 2016, avocatul Bucliș Anișoara, în interesele ÎM „INCASO” SRL, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Crijicovschi Veaceslav cu privire la încasarea datoriei în sumă de 9 667,4 de lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 1232 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 20.10.2013, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 556083 între ÎCS „Iute Credit” SRL în calitate de creditor și Crijicovschi Veaceslav în calitate de debitor.

Potrivit contractului, pentru nerespectarea graficului de rambursare a împrumutului, debitorul s-a angajat să achite pe lângă valoarea împrumutului, taxa aferentă contractului, dobânda și o penalitate contractuală, care se raportează duratei de întârziere.

La 20.10.2013, ÎCS „Iute Credit” SRL și-a onorat obligațiunea sa, transferând debitorului împrumutul stabilit de părți, debitorul, însă, nu și-a onorat obligațiunile de rambursare a datoriei.

Dânsul (debitorul), conform contractului sus menționat, a fost înștiințat în mod repetat despre faptul nerespectării clauzelor contractuale, prin intermediul notificărilor recomandate expediate de către ÎM „INCASO” SRL. În adresa debitorului a fost expediată, de asemenea, reclamația ÎM „INCASO” SRL prin care el a fost informat încă o dată despre nerespectarea clauzelor contractuale, și anume, obligațiunea acestuia de returnare a împrumutului, dobânzii stabilite, taxei aferente la contract și, respectiv, penalităților calculate conform contractului. La fel, debitorul a fost anunțat despre rezilierea anticipată a contractului de către creditor, conform prevederilor contractului de împrumut.

Datoria pârâtului față de ÎCS „Iute Credit” SRL constituie 12 667,4 de lei, fiind calculată conform prevederilor contractului și care este compusă din: suma principală a contractului 4 641,57 de lei, taxa aferentă contractului 1 021,14 de lei, dobânda conform contractului 321,45 de lei, penalitatea pentru reziliere 25 % - 1297,5 de lei, penalitatea contractuală pentru întârziere 5 385,74 de lei, adică 0.5 % din suma datoriei restante calculată pentru o perioadă de 180 zile, iar luând în considerare ca debitorul a recunoscut datoria și a achitat parțial din valoarea acesteia (3 000 lei) suma restantă la zi este de 9 667,4 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Edineț din 15 iulie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, acțiunea a fost admisă integral.

La 17.03.2017, avocatul Iosif Mardari, în interesele lui Crijičovschi Veaceslav, a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, prin care a solicitat casarea acesteia și a hotărârii Judecătoriai Edineț din 15 iulie 2016, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a examinat cauza fără a da o apreciere circumstanței invocate, precum că recurentului Crijičovschi Veaceslav, la încheierea contractului, de către organizația de microfinanțare i-au fost impuse clauze contractuale abuzive, fără a fi discutate și negociate cu el toate condițiile cu privire la costurile pe care urma să le suporte în rezultatul încheierii contractului de împrumut.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de

apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Art. 239 CPC prevede că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată, iar potrivit art. 238 alin. (2) CPC, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Din suportul probator prezent la materialele dosarului rezultă că, la 20.10.2013, între ÎCS „Iute Credit” SRL, în calitate de creditor, și Crijicovschi Veaceslav, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 556083, prin care ultimului i s-a acordat un împrumut în sumă de 5190 de lei, acesta obligându-se să achite 9 rate lunare a câte 748,24 de lei lunar, conform graficului de rambursare a împrumutului stabilit de către părți în contract.

Prin actul de transmitere a drepturilor asupra creanțelor nr. 004/30.04.2014, întocmit în baza contractului de cesiune a creanțelor nr. CES-1/01/06/2010 din 20.06.2010 între ÎCS OM „Iute credit”, în calitate de cedent și ÎM „INCASO” SRL, în calitate de cesionar, a fost cesionată creanța față de Crijicovschi Veaceslav, a cărei datorie față de ÎCS „Iute Credit” SRL constituie 12 667,4 de lei, fiind calculată conform prevederilor contractului și care este compusă din: suma principală a contractului 4 641,57 de lei, taxa aferentă contractului 1 021,14 de lei, dobânda conform contractului 321,45 de lei, penalitatea pentru reziliere 25 % - 1297,5 de lei, penalitatea contractuală pentru întârziere 5 385,74 de lei, adică 0.5 % din suma datoriei restante calculată pentru o perioadă de 180 zile, iar luând în considerare ca debitorul a recunoscut datoria și a achitat parțial din valoarea acesteia (3000 lei) suma restantă la zi este de 9667,4 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț din 15 iulie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, acțiunea a fost admisă integral.

În motivarea concluziei sale de menținere a hotărârii primei instanțe privind admiterea acțiunii, instanța de apel a considerat că instanța de fond a stabilit circumstanțele de fapt ale raportului juridic litigios și a apreciat toate probele administrate în cauză, pronunțând o hotărâre justă și în corespundere cu prevederile normelor de drept material.

Analizând concluziile instanței de apel în raport cu cele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a omis să se expună asupra tuturor circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, decizia emisă fiind arbitrară și nemotivată, în așa mod, instanța de apel ezitând să cerceteze și să aprecieze circumstanțele cauzei sub aspectul dacă clauzele contractului poartă sau nu un caracter abuziv și dacă corespund întocmai prevederilor legislației naționale în consens cu dispozițiile Directivei nr. 39/13/CEE, făcând, în acest sens, doar o referire formală la prevederile art. 1 alin. (2) Cod civil, potrivit căroră, persoanele fizice și juridice sunt libere să stabilească pe bază de contract drepturile și obligațiile lor, orice alte condiții contractuale, dacă acestea nu contravin legii. Or, instanțele de judecată nu trebuie să trateze din perspectiva prevederilor de drept comun cauzele, în care se cere constatarea caracterului abuziv al unor clauze dintr-un contract de credit/împrumut, ci, în special, din perspectiva legilor și jurisprudenței, privind drepturile de consumator.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus în nici un mod în privința verificării condițiilor de valabilitate ale contractului pentru a exclude existența oricărui conflict între contract și ordinea publică ori bunele moravuri, limitându-se doar la mențiunea sus-indicată și la concluzia de a menține hotărârea primei instanțe.

Pe cale de consecință, instanța de recurs conchide că, la caz, exigențele legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești nu au fost respectate, iar circumstanțele nominalizate sunt apreciate drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fapt care generează încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Firește că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Ținând cont de imposibilitatea de a corecta respectiva eroare judiciară și reiterând existența temeiurilor legale pentru a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Bălți cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite

recursul declarat de avocatul Iosif Mardari, în interesele lui Crijicovschi Veaceslav, a casa integral decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016 și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Iosif Mardari, în interesele lui Crijicovschi Veaceslav.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM „INCASO” SRL către Crijicovschi Veaceslav privind încasarea datoriei, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Luiza Gafton

Svetlana Filincova